

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61,
987-55-13, факс 987-65-14, e-mail: VASarch@bitex.com

Изх. № 482
Дата 14.05.2010 г.

ДО КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

по конституционно дело № 9/2010 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Висшият адвокатски съвет изцяло подкрепя искането на Омбудсмана на Република България за установяване противоконституционността на чл. 519 и чл. 520 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

С нашата подкрепа за обявяване противоконституционността на цитираните правни норми поставяме на вниманието Ви следните кратки доводи.

I. Разпоредбата на чл. 519 от ГПК в цялост противоречи на основни конституционни разпоредби, защото:

Обемът от права и задължения на субектите на частна общинска или частна държавна собственост не може да бъде по-различен от обема на права и задължения, които имат другите субекти на частна собственост. От тази гледна точка признатото право на собственост (включително и „вземането“) следва да се подчиняват на единен режим, без оглед на

титуляра на собствеността. Разпоредбата на чл. 17 от Конституцията не предвижда никакъв по-особен привилегирован режим на частната държавна или частната общинска собственост. Вземането към държавата или общината, като обект на частна собственост в конституционния смисъл на думата, не може да бъде ограничавано в способите за неговата реализация чрез принудително изпълнение, защото по този начин се накърнява еднотипният режим за ползване на частната собственост от всички видове субекти на такава собственост. Въпреки това чл. 519 и чл. 520 от ГПК въвеждат такова ограничение.

II. Отделно от това разпоредбите на чл. 519 и 520 от ГПК влизат в противоречие и с чл. 19, ал. 1 и 2 от Конституцията. При упражняването на частната собственост всички правни субекти за равнопоставени. Чл. 19, ал. 1 и ал. 2 от Конституцията се отнасят не само за гражданите и физическите лица, но и за държавата и общините (Решение № 19/21.12.93 г. на Конституционния съд).

Чл. 519 от ГПК обаче въвежда ограничение, което застрашава стопанската инициатива на всяка частноправна формация или лице, поради невъзможността те да насочат принудително изпълнение срещу свой неизправен съконтрагент, ако той е държавно учреждение или община. Чл. 519 от ГПК толерира общинската и държавна частна собственост и поставя притежателите им в положение на привилегировани стопански субекти. В резултат на това се zlepоставя частната стопанска инициатива на другите правни субекти.

Равенството на държавната и общинската частна собственост и частната собственост на гражданите и юридическите лица изисква всяка от тях да е обект на принудително изпълнение. Както държавата има ресурса да насочи изпълнението на свое вземане върху всяко секвестрируемо имущество на гражданина, така и гражданите (респ. и частноправните юридически лица) следва да са в състояние да насочат принудително изпълнение върху държавна или общинска частна собственост върху признати им от съда вземания.

Предвидената в чл. 519 и 520 от ГПК процедура за изпълнение на парични задължения от страна на държавни учреждения и общини поставя изпълнението на влезлите в сила съдебни актове единствено в зависимост от волята на задълженото лице, като по този начин обезсмисля задължителната сила на съдебния акт.

Привилегията държавните учреждения и общините сами да преценяват кога и как да заплатят свои задължения е в противоречие с чл. 57, ал. 2 от Конституцията. Атакуваните правни норми позволяват да се накърнява правото на собственост на тези, които търсят изпълнение на постановените в тяхна полза съдебни решения. Въвеждането на чл. 519 и 520 от ГПК не може да се обясни с изчерпателно изброените ограничения в

чл. 57, ал. 3 от Конституцията, защото не е мотивирано с военно или друго извънредно положение. Налице е постоянно, неограничено във времето и не зависещо от никакви условия ограничаване на основно конституционно право на имащите съдебно потвърдени вземания към държавата и общините.

III. Правото на справедлив съдебен процес по чл. 6 § 1 от Европейската конвенция за правата на човека и правото на равенство на страните в съдебния процес, визирано в чл. 121 от Конституцията, включват в себе си осигуряването на стриктни процедурни гаранции за реално и ефективно изпълнение на постановените съдебни актове. Според практиката на Европейския съд за правата на човека изпълнението на съдебните актове е съществена част от понятието „процес” по смисъла на чл. 6 от ЕКПЧ. Европейският съд приема, че не може да се предоставя на държавните власти възможността да намират извинения за неизпълнението на съдебни решения, още по-малко е допустимо извиненията да са свързани с финансови затруднения на държавата. Намираме, че това разбиране е относимо и към общините.

Разпоредбите на чл. 519 и 520 от ГПК са в пълно противоречие с тези принципи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

ДАНИЕЛА ДОКОВСКА

